

شهید آیت‌الله سعیدی (۱۳۰۸-۱۳۴۹ ش)

به نظر شما، چرا امام خمینی مبارزه مسلحانه را اساس حرکت خود قرار ندادند؟

بسیاری از مبارزان، زندانی و شکنجه شدند. تعدادی از آنان مانند آیت‌الله سعیدی و آیت‌الله غفاری، زیر شکنجه به شهادت رسیدند و بسیاری نیز مانند آیت‌الله طالقانی تا اوج‌گیری انقلاب اسلامی در زندان بودند.

وضعیت عمومی ایران در سال ۱۳۵۶

فاصله روزافزون حکومت پهلوی از ملت ایران در سال ۱۳۵۶ به بیشترین حد خود رسید. ضدیت این حکومت با اسلام و معنویت و اخلاق، آشکار شده بود. صدها روحانی مبارز در زندان بودند و بسیاری از استادان دانشگاه و سخنرانان مذهبی اجازه سخن گفتن در محافل و مجالس را نداشتند. پول نفت که از سال ۱۳۵۰ یک باره به سرعت افزایش یافت، سرمایه‌داران وابسته به غرب و رژیم پهلوی را در مدت کوتاهی تقویت کرده بود. در عوض، طبقات محروم از جمله کارگران و روستاییان برای گذراندن زندگی به شهرها هجوم می‌آوردند. انقلاب سفید شاه نتیجه خود را نشان داده بود: نابودی اقتصاد ایران و وابستگی به بیگانگان. در حالی که بسیاری از روستاهای ایران، راه، آب آشامیدنی، برق و حمام نداشتند، سرمایه‌داران آمریکایی با حکومت پهلوی قراردادهای کلان منعقد و ثروت ملی ایران را غارت می‌کردند. رژیم پهلوی با استفاده از دستگاه ساواک و نیروهای پلیسی و امنیتی، تقریباً خود را از ناحیه گروه‌های مبارز مسلح، آسوده‌خاطر احساس می‌کرد. زندان‌ها از زندانیان سیاسی پر بود و در خارج از زندان نیز حرکت‌های پراکنده مسلحانه همچون سال‌های پیش دیده نمی‌شد.

ویلیام هیلی سولیوان (William Healy Sullivan) آخرین سفیر آمریکا در ایران در فاصله دی ماه ۱۳۵۵ تا فروردین ۱۳۵۸ بود. متنی که در ادامه می‌خوانید قسمتی از گزارشی با عنوان «نظر اجمالی بر اوضاع و روابط ایران» است که وی در اردیبهشت ۱۳۵۷ برای وزارت خارجه آمریکا نوشته است:

با اینکه تجهیزات نظامی و برنامه مشاورت ما جنبه‌های اصلی روابطمان با ایران می‌باشد، ولی ما طیف وسیعی از منافع دیگر هم داریم. صادرات غیرنظامی ما به ایران الان به حدود ۲ میلیارد دلار در سال رسیده. بیش از ۱۵۵ شرکت و بانک از بزرگ‌ترین شرکت‌ها و بانک‌های آمریکا در کشور فعال هستند و اکنون ۳۹ هزار آمریکایی در ایران سکونت دارند. کمیسیون مشترکی بین ایران و آمریکا برای پیشبرد همکاری عمومی و خصوصی آمریکا در زمینه‌های انرژی، نیروی انسانی، کشاورزی، تجارت و امور مالی و علم و تکنولوژی برای چهارمین بار در واشنگتن تحت ریاست وزیر خارجه [سایرس رابرت] ونس تشکیل شد. ایران در حال حاضر ۸-۹ درصد واردات نفتی ما را تأمین می‌کند.

(اسناد لانه جاسوسی آمریکا، جلد ۱، ص ۲۰۹)

سؤال: براساس گزارش سفارت آمریکا، حضور دولت آمریکا در ایران، تأمین‌کننده چه منافعی برای سرمایه‌داران آمریکایی بوده است؟